

DOCUMENTE PRIVIND CONTRIBUȚIA ARMATEI ROMÂNE DIN BANAT ÎN RĂZBOIUL ANTIHITLERIST, ÎN OCTOMBRIE 1944 (II)

În această a doua parte a lucrării¹ se continuă prezentarea unor documente (extrase) emanînd din diverse *Jurnale de operații* (J.O.) ale unor Mari Unități și ale unor unități ale Armatei Române din ziua de 3 octombrie 1944, fiind reflectată activitatea desfășurată în partea de sud-vest a țării, pentru îndeplinirea operativă a misiunilor încredințate.

Sînt grupate extrase provenind din categoria *Jurnalelor de operații, de la diferite nivele de comandă și de execuție*, pentru a se forma o imagine cît mai cuprinzătoare și clară, cu detalierea aferente, asupra activităților pe care le-au desfășurat aceste M.U. și unități, în ziua de 3 octombrie 1944, pentru ducerea la îndeplinire a ordinelor primite.

Astfel sînt supuse atenției extrase din: J.O. al Comandamentului Armatei 1 Române, a Corpurilor 4 și 7 de Armată, a unor divizii de infanterie (D. 2 I.; D. 4 I.; D. 5 I., D. 14 I., D. 15 I., D. 19 I.), a Diviziei 9 Cavalerie, a Brigăzii 19 Infanterie, a unor regimente de infanterie (R. 94 I., R. 95 I., R. 96 I., R. 26 D., R. 6 V.), a unor regimente de artilerie (R. 9 A., R. 42 A.), precum și regimentul 13 Călărași.

Este relevantă capacitatea de comandă și de execuție cu operativitate a diferitelor ordine primite.

Din aceste consemnări concise și cu exactitatea proprie *Jurnalelor de operații*, se remarcă promptitudinea și hotărîrea fermă de a se îndeplini la timp și în bune condițiuni a ordinelor primite.

Reține atenția că în extrasul provenind din J.O. al Comandamentului Armatei 1 Române din 3 octombrie 1944, este redată situația frontului în zonă în dimineața zilei, precum și dispunerea trupelor acestora².

În J.O. al *Corpului 7 Armată român* este consemnată vizita efectuată în 3 octombrie 1944, orele 18, la Punctul de Comandă, a *Comandamentului Armatei 46 Sovietice, General Slemen*, hotărîndu-se „de acord cu comandantul nostru, viitoarea zonă și misiune a C. 7 A”³.

¹ Valeriu A. Giuran, *Documente privind contribuția armatei române din Banat în războiul antihitlerist, în octombrie 1944. 1—2 octombrie (I)*, în „Banatica”, IX, Reșița, 1987, p. 467—476.

² *Istoria militară a poporului român*. Culegere de lecții (coordonatori de ediție: col. Petre Ilie, col. Mihai Inoan). — București: Ed. Militară, 1979. General mr. Ion Cușă. *Armata română pe frontul antihitlerist* (studiu operativ-tactic). — București: Ed. Miliară, 1973. General loc. (r.) Ion Șuta. *Dimensiunea istorică a primei operații a românilor în războiul antihitlerist*. — Timișoara: Ed. Facla, 1985. Col. Gheorghe Romanescu; col. Leonida Loghin. *Cronica participării armatei române la războiul antihitlerist*. — București: Ed. Militară, 1971.

³ Arhiva Ministerului Apărării Naționale, fond 1, dos. nr. 228, f. 15—17.

Corpul 4 Armată român menționează în J.O. la 3 octombrie 1944, Ordinul M.St.M., Nr. 680 836/1944, care dispune accelerarea „operațiunilor de vărsare a armamentului, cailor, căruțelor, materialelor, etc.” de la D. 5 I., și D. 15 I., la D. 2 I.⁴. De asemeni s-a mai consemnat că în după amiaza zilei comandantul C. 4 A., s-a întors de la București⁵.

Se remarcă faptul că în cadrul unităților (regimentelor), concomitent cu diversele activități îndeplinite, în funcție de disponibilul de timp s-a *continuat procesul de instruire pentru luptă al militarilor*⁶.

În J.O. din 3 octombrie 1944 a R. 96 I., s-a mai consemnat: (...). „Tot în această zi s-a continuat cu lucrările de organizarea terenului cu cetățenii din sat și s-a lucrat în mod intens la construcția podului de peste canalul Birzava”⁷.

Prin acest set de documente, segment limitat, dar care redă activitățile desfășurate la 3 octombrie 1944 de un important potențial militar, se atașează încă o componentă la o viitoare *CRONICĂ DOCUMENTARĂ PRIVIND CONTRIBUȚIA ARMATEI ROMÂNE DIN BANAT ÎN RĂZBOIUL ANTIHITLERST*, lucrare de cert interes și de stringentă necesitate.

VALERIU A. GIURAN

ANEXA

I

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL COMANDAMENTULUI ARMATEI 1 ROMÂNE, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie 1944

I. SITUAȚIA ÎN DIMINEAȚA ZILEI:

1. Trupele amice

- a) *C(orpul de) Cav(alerie)*: în apărare pe Crișul Negru în vechiul dispozitiv.
- b) *C(orpul) 7 A(rmată)*: în apărare pe Timiș și pe linia Rudna—Partoș—Denta.
- c) *Brig(ada) 19 Inf(anterie) /P(unct de) C(omandă) Mehadia/* ocupă cu:
  - Batal(ionul) 998 Ticvanul Mare și Cacova.
  - Detaș(amentul) „Reșița”/Batal(ionul) 1000 b/Steierdorf-Anina.
  - Detaș(amentul) Lt. Colonel Ionescu cu Batal(ionul) 1000 a la Lăpușnicul și Batal(ionul) 1000 C la n(ord) Cărbunari.
  - Batal(ionul) III/R(egimentul) 94 I(nfanterie) + I d-on (divizion) art(ilerie)/R(egimentul) 37 A(rtilerie), Iablașița.
  - Batal(ionul) 999 la Dubova.

2. *Inamicul* se menține într-o defensivă activă pe linia generală: (...) Cenadul Mare — vest Sinicolaul German — Tomnatec — Simpetrul Nou — Periam — Pe-

⁴ *Ibidem*, fond 342, dos. nr. 94, f. 3.

⁵ *Idem*, fond 339, dos. nr. 150, f. 94—98.

⁶ *Ibidem*.

⁷ *Idem*, fond, 1047, dos. nr. 7, f. 10; fond 1095, dos. nr. 6, f. 131; fond 1214, dos. nr. 3, f. 10; fond 1094, dos. nr. 11, f. 11; fond 1093, dos. nr. 11, f. 9.

⁸ *Ibidem*, fond 1095, dos. nr. 6, f. 131.

sac — Sandra — Biled — vest Becicherecul Mic — Berecsăul Mare — Sinmihaiul German — Canalul Bega — vest Vel Beckerek /Petrovgrad/ — Nagyerzsébetlak — Jarkovak — Crivabara — Moravița — vest Virșeț — vest Biserița Albă — vest Cărbunari — Plavisevița (...).

II. Misiunea armatei I-a: neschimbată.

III. Desfășurarea operațiunilor:

(...) 2. *În zona sud Timișoara:* inamicul a rupt contactul cu unitățile noastre și s-a retras spre sud-vest.

C(orpul) 7 A(rmată) a fost depășit de C(orpul) 31 Rus care a respins pe inamic și a ocupat Becicherecul Mare (Petrovograd) și Virșeț.

3. *În Banatul de Sud:* inamicul a fost silit să se retragă din Virșeț și din Becicherecul Mare (Petrovograd) presat puternic de trupele aliate ale C(orpului) 31 Rus.

În sectorul Briș(ăzii) 19 Inf(anterie): forțele româno-ruse sînt în contact cu inamicul pe linia Jamul Mare — Kakova — Vrâniș — Inita Veche.

În seara zilei a ajuns în sector, pentru executarea concentrării ordonată de Armata 46 Rusă, C(orpul) 4 A(rmată) / raportul telegrafic nr. 100 653/944, anexat / cu:

— Div(izia) 4 Inf(anterie) în zona Lăpușnicul — Pîrsova — Cuptoare — Iabla- nița; P(unct de) C(omandă) la Iabla nița.

— Div(izia) 5 Inf(anterie) în zona: Glăburau — Plugova — Mehadia — Valea Bolovasnița: P.C. la Plugova.

— Div(izia) 2 Inf(anterie) în zona: Bârza — Ieșelnița — Orșova, P.C. la Orșova.

— Div(izia) 15 Inf(anterie) în zona: Vîrciorova — Coramnic (Comarnic?) — Tu- fari; P.C. la Vîrciorova.

P(unctul de) C(omandă) al C(orpului) 4 A(rmată) la Mehadia.

4. (...)

V. Starea atmosferică: Ploaie continuă.

Temperatura +9 grade.

(...)

Arhiva Ministerului Apărării Naționale, (în continuare: A.M.Ap.N.), fond 1, dos. nr. 228, f. 15—17.

II

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL CORPULUI 7 ARMATĂ, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie 1944

I. Situația forțelor

Inamicul

— Recunoașterile trimise la Div(izia) 9 Cav(alerie) spre satul Otelec, au găsit satul ocupat de inamic cu circa un ploton.

— Localitățile Veliki Gai, Gaiul Mic, Ofșenița, Banloc, Toager, Gier, Federhat, Ciavoș, Modos, sînt libere de inamic (raport operativ nr. 95, dosar nr. 32, vol. II, fila 115).

II. Capturi

— 1 soldat german grănicer.

III. Diverse

La ora 18,00 a sosit la P(unctul de) C(omandă) (al) Corpul(ui) 7 Armată, Domnul General Slein, Comandantul Armatei 46 Sovietică, sub ale cărui ordine au intrat de la 1 X din punct de vedere operativ.

A expus situația după ultimele operațiuni aliate de la Oravița și Virșeț, hotărînd

de acord cu Comandantul nostru, viitoarea zonă și misiune a C(orpului) 7 A(rmată).

IV. Starea atmosferică: Timp ploios.
Șeful de Stat Major C(orpul) 7 A(rmată).

Șeful Bir(oului) 3 operații
Căpitan C. Bălănescu

Colonel Al. Lișcu

A.M.Ap.N., fond 342, dos. nr 94, f. 3

III

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚIUNI AL CORPULUI 4 ARMATĂ, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie 1944

I. Operațiuni

M(arile) U(nități) au continuat mișcarea, aflându-se la sfârșitul zilei în următoarea situație:

a) D(ivizia) 4 I(nfanterie) se află în zona: Parova — Globul Craiova — Petnic Iablanîța — Lăpușnicel.

P(unct de) C(omandă): Iablanîța.

b) D(ivizia) 5 I(nfanterie) a sosit

— cu R(egimentul) 8 D(orobanți) la Mehadia

— cu R(egimentele) 7 și 28 Art(ilerie) la Plugova

— în curs de sosire:

— R(egimentul) 9 D(orobanți) către ora 23 la Cuptoarele;

— R(egimentul) 32 D(orobanți) către ora 21 la Crușovăț;

— Btl. (Batalionul) 25 Pi(oneri) și Plot(onul) 25 Cerc. (cercetare) către ora 20 la la Globuru.

c) D(ivizia) 2 I(nfanterie) se află în zona: Ieșelnița — Orșova — Jupalnic — Coramnic — Tufari.

P(unct de) C(omandă) la Orșova.

d) D(ivizia) 15 I(nfanterie) în zona: Barza — Toplet — Gura Văii.

P(unct de) C(omandă): Toplet.

e) P(unct de) C(omandă) C(orpul) 4 A(rmată): Mehadia.

II. Ordine primite

De la Marele Stat Major, Secția operațiilor s-a primit ordinul nr. 680 836 care cuprinde: „Corpul 4 Armată va accelera operațiunile de vărsare a armamentului, cailor, căruțelor, materialelor etc., de la AVRAM/ D(ivizia) 5 I(nfanterie) și D. 15 I la D(ivizia) 2 I(nfanterie) și D(ivizia) 4 I(nfanterie). După executarea acestor vărsări și după trimiterea ambulanței divizionare și brutăriei de campanie la M(arile) U(nități) fixate de Secția I-a, D. 5 I., și D. 15 I., vor rămâne pe loc și nu vor depăși linia Orșova — Mehadia spre vest, fără aprobarea Marelui Stat Major“.

De la Armata 46-a Rusă, s-a primit ordinul de operații de mai jos:

1) Inamicul din sectorul Bela — Tercova a fost scos.

2) C(orpul) 4 A(rmată) cu 2 divizii va organiza apărarea pe malul stîng al Dunării în sectoarele: Bela — Tercova — Orșova — Star și a nu lăsa ca inamicul să treacă malul stîng al Dunării.

Două divizii de ținut în sealon (șealonul) al doilea, din care una în sectorul Recesdia și alta în sectorul Bozovici. În caz de atac al inamicului de pregătit aceste divizii pentru un contraatac. De făcut legătura cu flancul drept al C(orpului) 75 A(rmată) Rus, care operează în frontiera D. Milanovaț Cupuzite.

3) P(unctul de) C(omandă) al C(orpului) 4 A(rmată) de la 4 oct. la Răcăjdia.

4) Despre hotărîrea luată de raportat.

III. Ordine date:

Ca urmare a ordinului de mai sus, s-au dat următoarele ordine speciale: (...)

IV. Diverse:

(...) Corpul 4 Armată *roagă insistent* Marele Stat Major să intervină la Frontul II Ucrainian, Domnul Mareșal Malinovski, spre a i se acorda timpul de la 4—14 oct. 1944, absolut necesar pentru efectuarea operațiunilor de reorganizare, astfel C(orpul de) A(rmată) riscă a fi introdus în operațiuni cu o organizare și capacitate operativă necorespunzătoare scopului propus.

În după amiaza zilei Domnul General Comandant al C(orpului) 4 A(rmată) s-a întors de la București.

V. Starea vremii:

Ploi intermitente, drumurile anevoioase și în parte impracticabile.

A.M.Ap.N., fond 339, dos. nr. 150, f. 94—98.

IV

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 2 INFANTERIE.
DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie 1944

1) Din informațiile procurate de Colonelul Russu, comandantul Detașamentului Dunărea, linia de contact între Armata Rusă și Germană pe malul stîng al Dunării este între Tisovița și Svinîța Veche în zona Cioaca Maslat cota 221.

2) La ora 19,30, s-a dat unităților ordinul special nr. 18 de mai jos:

DIVIZIA 2-a INFANTERIE
Stat Major, Bir. 3

P.C. ORȘOVA, 3 X 944
ora 19,30

Exemplarul 9

SECRET

ORDIN SPECIAL Nr. 18

Hărți: sc. 1 : 100 000

T. SEVERIN

I. Situația:

II. Misiunea Diviziei 2-a Inf(anterie): aceiași ca în ordinul de operații nr. 15 din 30 septembrie 1944.

III. Regimentul 31 Dorobanți se va deplasa în cursul zilei de mîine 4 octombrie 1944 pe itinerariul: Coramnic — Orșova — Dubova, astfel ca pînă la ora 12 să se găsească cu comanda și un batalion la Ogradena Veche și cu un batalion la Dubova, gata la ordin ca batalionul din Dubova să se deplaseze la Plavisevița.

IV. Misiune:

1) A supraveghea Dunărea:

— *inițial*: între Ișelnița (exclusiv) și Dubova (incl.);

— *ulterior*: (la ordin): Ișelnița (excl.) — Tisovata (incl.); împiedicînd trecerea pe malul de nord al Dunării a unor eventuale elemente izolate inamice și a scufunda orice vas german ce eventual s-a aflat în sector pe Dunăre.

2) A executa recunoașterile ordonate Reg(imentului) 1 Dorobanți cu Nr. 16 din 1 X 944.

3) A se acoperi spre nord cu posturi fixe pe înălțimile: Cioaca Strenețu /cota 776/ — Virful Golentiu Mic /cota 558/ — Curmătura Crucii /cota 619/ — Delul Cozerisce /cota 432/ — Dealul Lugostia /cota 635/.

Efortul recunoașterilor și acoperiri(i) pe direcția Dubova — Bigar.

4) A amenaja șoseaua Ogradena Veche — Dubova în special pe porțiunile distruse de inamic.

V. **Compania 2-a transmisiuni** (în unire cu of(iciul) S.A.R.T. Orșova, va restabili circuitul permanent pînă la Dubova. Va realiza legătura telefonică cu Reg(imentul), 31 Dorob(anți) /P.C. Ogradena Veche/ pînă la 4 X, ora 13.

VI. Raport de executarea celor de mai sus pînă mîine 4 X 944, ora 13.

Comandantul Diviziei 2-a Infanterie
General /ss./ D. Tudosie

Șeful de Stat Major
Lt. Colonel /ss./ D. Ivănescu

Comunicat:

— C(orpului) 4 A(rmată) /ca raport/

— R(egimentelor) 1 și 31 D(orobanți)

Comp. 2 Tr., Bir. 1, 2, 4.

3) Executarea ordinului special de mai sus numai la ordinul Diviziei.

4) Recunoașterile trimise de Reg(imentul) 26 Dorob(anți) nu au descoperit nici o fracțiune inamică pe direcția: Barza — Culmea Ramnița — cracul Terletul. Celelalte recunoașteri, trimise spre Dosul Corhanul, Rudana nu s-a(u) înapoiat.

Forța inamică ce luptă în contact cu unitatea Rusă de la Cioaca Maslat ar fi de circa una companie germană bine înarmată /sursa locuitorii din Plavisevița/.

În cursul zilei de 3 X 944, una companie Sovietică a ocupat localitatea Eibenthal /sursa Detașamentul Dunărea — Colonel Russu/. Timpul: ploaie, drumurile desfundate.

Șeful Biroului 3 operații
Maior Gh. Voinea

Văzut
Șeful de Stat Major
Lt. Colonel D. Ivănescu

A.M.Ap.N., fond 507, dos. nr. 73, f. 97—99

V

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 4 INFANTERIE, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie 1944

Unitățile Diviziei 4-a Infanterie rămîn pe loc.

Regimentul 5 Dorobanți se pune în marș pentru a ajunge în seara zilei la Globul Craiovei /2 km n(ord)-v(est) Petnic/, unde va staționa, instalînd avanposturi pe înălțimile vest Globul Craiovei și avînd unități de alarmă în cantonament.

Se dă ordin unităților să fie gata de deplasare cu începere din dimineața de 4 oct. 1944.

A.M.Ap.N., fond 509, dos. nr. 14, f. 103.

VI

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 5 INFANTERIE, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octomb(rie) 1944

I. Situația

1. La orele 08,00, Divizia se pune în marș spre zona finală. La orele 10, coloana auto ajunge în Mehadia unde C(orpul) 4 A(rmată) luînd cunoștință de efectivele

Diviziei /cca 6 500 oameni/, mărește această zonă, înglobînd satele: Cuptoare — Crușovăț — Globurău — Plugova — Mehadia /partea de sud/ și v. Bolvasnița. P(unct de) C(omandă) Divizie rămîne la Plugova.
Ord(inul) C(orpului) 4 A(rmată) nr. 110674 din 3 octomb(rie) 1944: (...) A.M.Ap.N., fond 511, dos. nr. 26, f. 250

VII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 14 INFANTERIE, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie 1944

Nici o acțiune de luptă în sectorul diviziei.

Unitățile execută instrucție și consolidarea poziției.

Orele 22,00, conform ordinului telefonic al C(orpului) 7 A(rmată), Grupul de cercetare se va pune în mișcare în așa fel ca în ziua de 4 octombrie 1944, orele 12 să se găsească la Ceavas unde va intra sub ordinele Diviziei 19-a.

A.M.Ap.N., fond 519, dos. nr. 22, f. 32

VIII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 15 INFANTERIE, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie 1944

Divizia se deplasează din zona Hinova — Rogova — Vinju Mare — Bucura, în zona Barza — Topleț — Vîrciorova — Gura Văii — P(unct de) C(omandă) Divizie la Topleț (...).

În seara zilei, Divizia dă ordinul de operații nr. 23 care însă este anulat prin ordinul special nr. 29 al C(orpului) IV A(rmată), primit la ora 22,30' și dat mai jos în copie:

1) D(ivizia) 15 I(nfanterie) reia mișcarea în dimineața zilei de 4 octombrie pe itinerariul Topleț — Mehadia — Iablanîța — Lăpușnicel — Pervova, pentru a ajunge în zona: Pervova — Globul Craiovei — Petnic — Iablanîța — Lăpușnicel.

2) Executarea mișcării într-o singură etapă.

3) P(unctul de) C(omandă) al C(orpului) IV A(rmată): Mehadia — D(iviziei) 15 I(nfanterie): Iablanîța.

4) Raport scris prin ofițer curier asupra executării etapei și schița cu dispozitivul de staționare, pînă la 4 octombrie crt., ora 21,00' (...).

A.M.Ap.N., fond 520, dos. nr. 13, f. 230/2

IX

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 19 INFANTERIE, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie 1944

Localitățile Banloc, Toager și Gier, Ciavos și Modos sînt ocupate de trupe Rusești.

Unitățile de Gardă Ruse No. 10 și 115 venind dinspre Timișoara, se îndreaptă spre granița Sirbă.

În localitățile Banloc, Toager, Gier, Feberhold, Ciacova și Modos se găsesc trupe aliate Ruse.

Între Gier și Toager, artileria Rusă execută trageri de instrucție cu artilerie și Katiușă.

Unitățile Diviziei în cadrul programului de instrucție execută trageri cu tot felul de armament.

Vremea extrem de defavorabilă, îngreuiază desăvârșirea lucrărilor de organizarea terenului.

A.M.Ap.N., fond 524, dos. nr. 58, f. 69

X

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 9 CAVALERIE, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie (1944)

O recunoaștere trimisă pe direcția Sînmartinul Sirbesc — Iohanisfeld au găsit satele Sînmartinul Sirbesc și Mincicevo ocupate de trupele ruse.

Din informațiuni de la Ruși și populație, Sînmartinul Maghiar, Uivar și Otelec sînt ocupate de Ruși.

Podul peste Bega între Otelec și Pustiniș este păzit de trupele germane.

Idem și satul Foeni este ocupat cu Ruși.

Unitățile noastre execută programul de instrucție și continuă cu întreținerea lucrărilor de organizarea terenului.

La ora 11, se primește de la C(orpul) 7 A(rmată) ordin telefonic pentru deplasarea Diviziei spre vest.

Se dă ordin tuturor unităților Diviziei să fie gata de marș în dimineața de 4 octombrie c., cu direcția spre v(est).

Comanda R(egimentului) 9 C(ălărași) și I/R. 9. C., sosesc cu trenul la Jebel, după debarcare primește ordin de deplasare, spre noua zonă a Diviziei.

Pierderi=0.

Starea vremii: ploaie.

Comunicațiile: greu practicabile.

A.M.Ap.N., fond 561, dos. nr. 11, f. 124—125

XI

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL BRIGĂZII 19 INFANTERIE, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

Marți, 3 octombrie 1944

Detașament Dunărea

Trupele aliate au depășit Plavisevița.

Detașament Colonel Ionescu

Nimic de semnalat.

Detașament Reșița.

Trupele noastre și aliate au ocupat Oravița.

A.M.Ap.N., fond 52, dos. nr. 2, f. 129

XII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 94 INFANTERIE,
DIN COMPUNEREA ORGANICĂ A DIVIZIEI 19 INFANTERIE,
DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3.10.1944

Regimentul se găsește cantonat în localitatea Iablanița, unde unitățile regimentului execută program de instrucție.

A.M.Ap.N., fond 1093, dos. nr. 11, f. 9

XIII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 95 INFANTERIE,
DIN COMPUNEREA ORGANICĂ A DIVIZIEI 19 INFANTERIE,
DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie 1944

Trupa execută instrucție. Se fac pregătiri în vederea unei deplasări. Se echi-pează căruțele, se verifică armamentul, se controlează echipamentul.

A.M.Ap.N., fond 1094, dos. nr. 11, f. 11

XIV

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 96 INFANTERIE
DIN COMPUNEREA ORGANICĂ A DIVIZIEI 19 INFANTERIE,
DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 oct. 1944

În ziua de 3 oct. 1944, trupa a executat program de instrucție iar în ordinea ordonată de către Detașament, au făcut și deparazitarea, pe rînd, începînd cu Com-pania 1-a.

Tot în această zi s-a continuat cu lucrările de organizarea terenului cu cetățenii din sat și s-a lucrat în mod intens la construcția podului de peste canalul Bîrzava (...).

A.M.Ap.N., fond 1095, dos. nr. 6, f. 131

XV

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 13 CALĂRAȘI,
DIN COMPUNEREA ORGANICĂ A DIVIZIEI 9 CAVALERIE,
DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 oct. (1)944

Același dispozitiv ca în ziua precedentă. Se execută program de instrucție și trageri pregătitoare de luptă.

A.M.Ap.N., fond 1140, dos. nr. 5, f. 22

XVI

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 26 DOROBANȚI, DIN COMPUNEREA ORGANICĂ A DIVIZIEI 2 INFANTERIE, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie 1944

În sectorul ocupat de regiment nu s-a semnalat încă inamic. În cantonamente, se execută program de instrucție.

Comandantul Reg. 26 Dorobanți
Colonel Tr. Teodorescu

Ofițer cu operațiile
Sublt. Gh. Luță

A.M.Ap.N., fond 1047, dos. nr. 7, f. 20

XVII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DETAȘAMENTULUI (REGIMENTULUI) 6 VÎNĂTORI, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 oct. 1944

În ziua de 3 oct., 1944, trupa execută program de instrucție iar în ordinea ordonată de către Detașament au făcut și deparazitare, pe rând, începînd cu compania 1-a.

Tot în această zi s-a continuat cu lucrările de organizarea terenului cu cetățenii din sat și s-a lucrat în mod intens la construcția podului de peste canalul Bîrzava. (...).

A.M.Ap.N., fond 1095, dos. nr. 6, f. 131

XVIII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 9 ARTILERIE, DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 octombrie 1944

La cantonament în comuna Orșova, Divizionul operativ execută program de instrucție în cursul dimineții iar după masă se execută program administrativ, de spălatul oamenilor și materialului și îngrijirea cailor.

În cazarmă, Divizionul de Aruncătoare începe program de instrucție pentru cunoașterea acestui material, iar Cda (comanda) regimentului își face pregătirile în vederea deplasării pe zona de operații, către Divizionul operativ.

Comand. Reg. 9 Artilerie P.O.
C. Mihăileanu
Lt. Colonel

Șeful Bir. operații
Gh. Draguț
Locot.

A.M.Ap.N., fond 1214, dos. nr. 3, f. 10

XIX

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 42 ARTILERIE,
DIN 3 OCTOMBRIE 1944

3 X 1944

Comandantul Regimentului 37 Artilerie vine la P(unctul de) C(omandă) (al) Div(iziei) 19-a Infanterie /Ciacova/, pentru completarea efectivelor.

Regimentul 37 Artilerie încadrează cu ofițerii, subofițerii și trupa Divizionul III /Regimentul) 42 Artilerie, de aruncătoare/ 120 mm.

Aruncătoarele (de mine de tip Brand de calibrul 120 mm) se primesc de la regimentele de infanterie.

A.M.Ap.N., *fond 1244*, dos. nr. 10, f. 16

DOCUMENTS SUR LA CONTRIBUTION DE L'ARMÉE ROUMAINE DANS LE TERRITOIRE DE LA REGION DE BANAT, PENDANT LA GUERRE ANTIHITLERISTE, EN OCTOBRE 1944.

(Résumé)

On presente 19 différents extraits des documents militaires provenant des diverses Journales d'operations élaborées par des Grandes Unités et par les diverses unités de l'armée roumanie impliquées dans les opérations et diverses activités militaires spécifiques (3 octobre 1944).